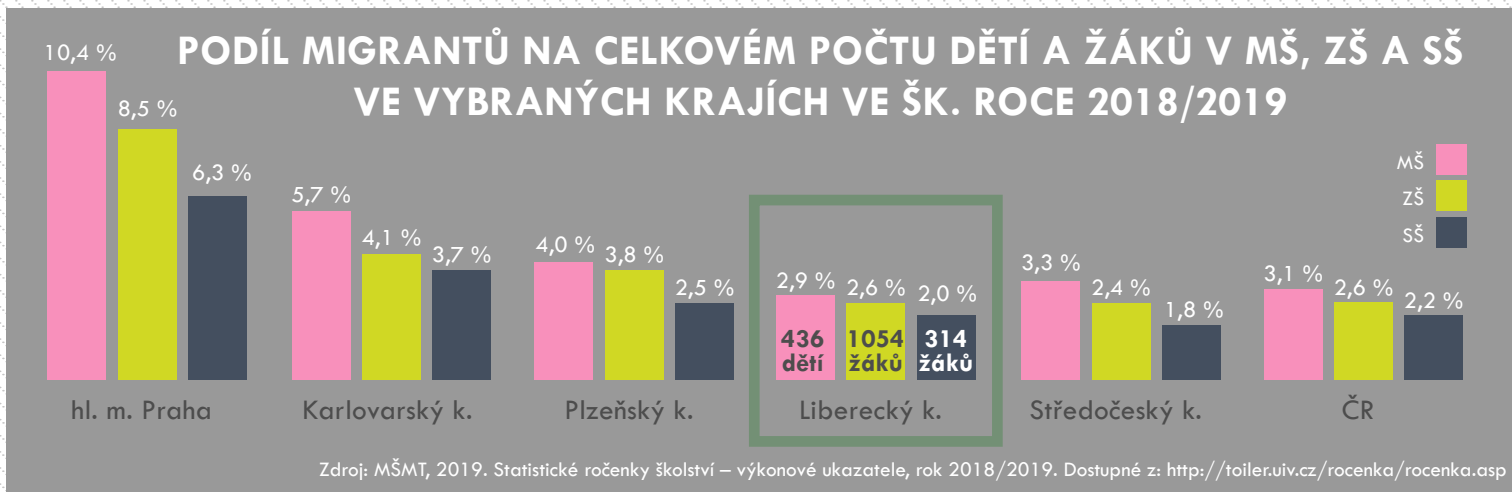
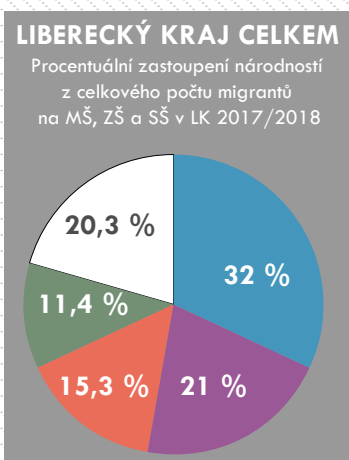

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ-MIGRANTŮ V LIBERECKÉM KRAJI

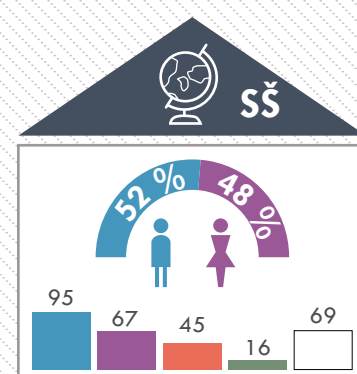
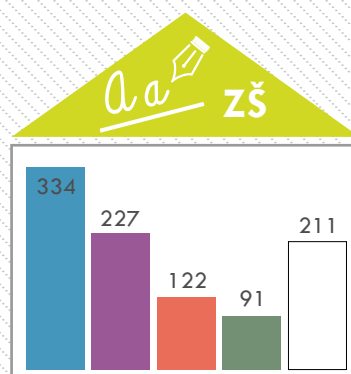
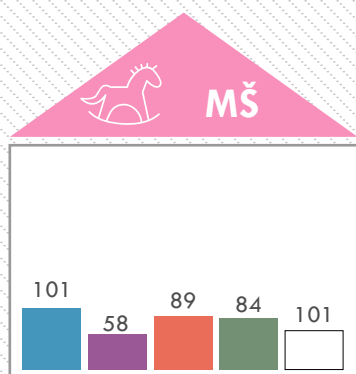
Více než **10 %** migrantů v Libereckém kraji bylo ke konci roku 2018 mladší než **20 let**. Podíly migrantů na celkovém počtu dětí a žáků ve školách v Libereckém kraji odpovídají celorepublikovému srovnání.

JAKÉ NÁRODNOSTI JSOU DĚTI A ŽÁCI-MIGRANTI V LIBERECKÉM KRAJI?

Nejvíce migrantů navštěvovalo ve školním roce 2017/2018 základní školy. Ve všech školských zařízeních převládají migranti z Ukrajiny.

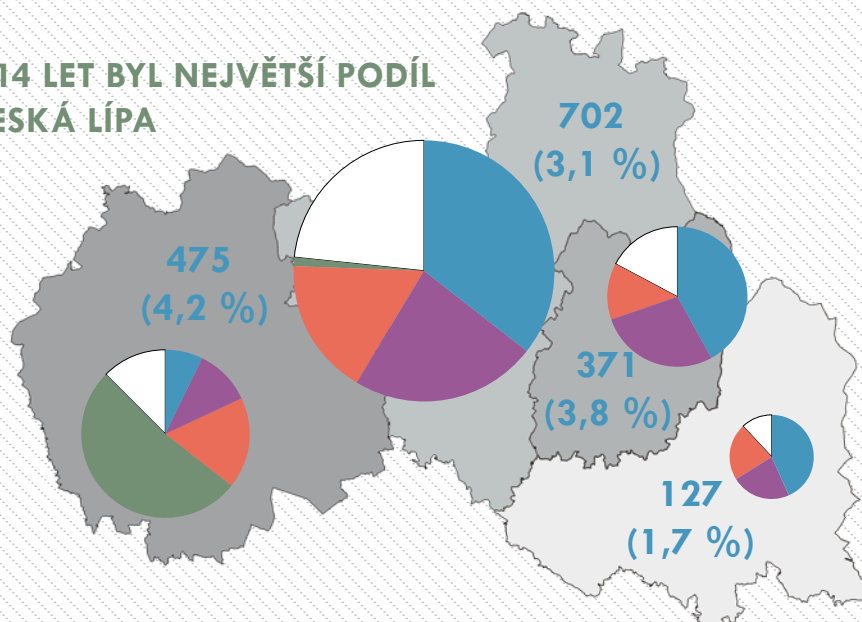

- Ukrajina
- Slovensko
- Vietnam
- Mongolsko
- ostatní

MEZI DĚTMI VE VĚKU 5–14 LET BYL NEJVĚTŠÍ PODÍL MIGRANTŮ V OKRESE ČESKÁ LÍPA

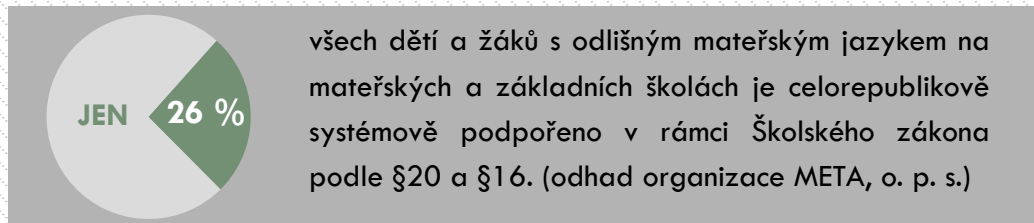
Počet migrantů ve věku 5–14 let, jejich podíl vůči obyvatelstvu ve stejném věku a jejich struktura podle občanství v Libereckém kraji k 31. 12. 2018.

Ze všech migrantů do 19 let v Libereckém kraji tvoří 1/4 děti ve věku 0–4 roky.

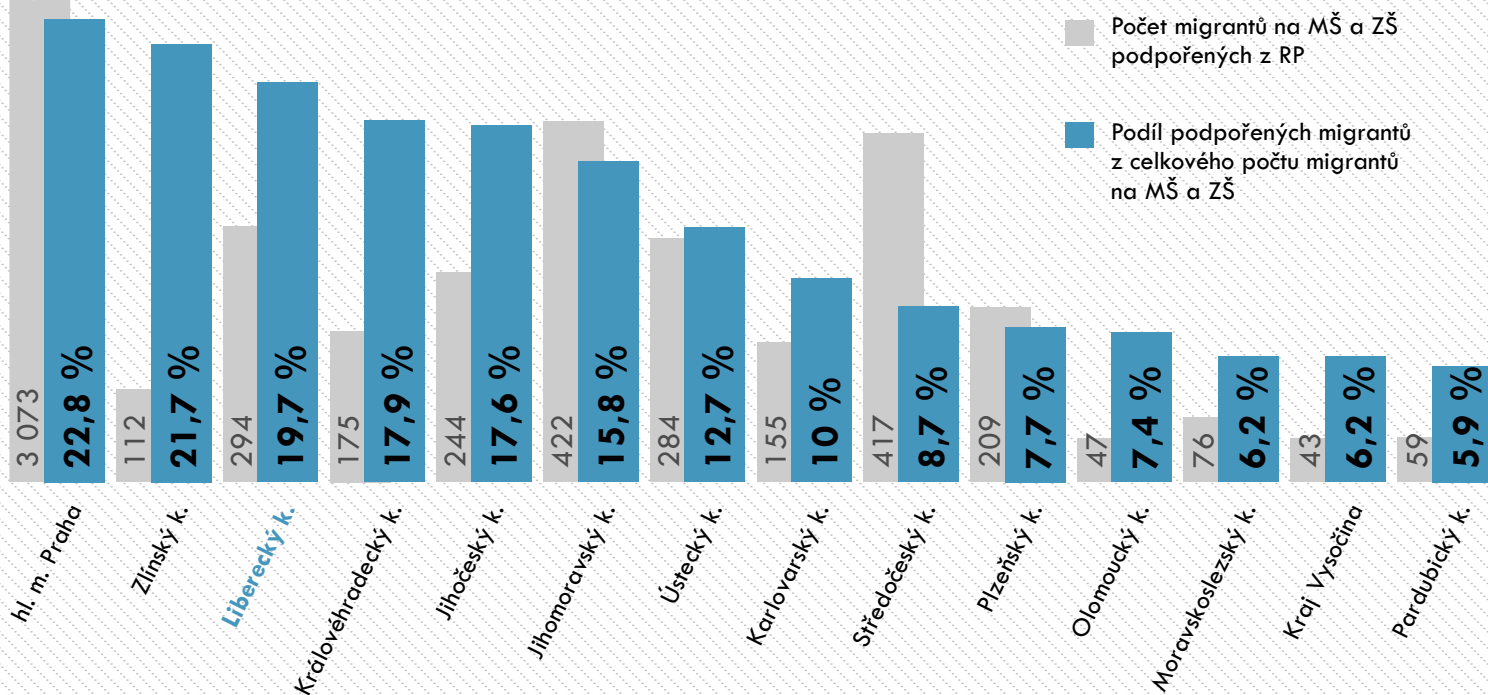
LIBERECKÝ KRAJ V CELOREPUBLIKOVÉM SROVNÁNÍ OHLEDNĚ JAZYKOVÉ PODPORY ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM (OMJ)

Kromě dětí a žáků s odlišnou státní příslušností mají jazykovou bariéru i děti a žáci bez znalosti, nebo s nedostatečnou znalostí češtiny. Podle odhadů ředitelů z šetření České školní inspekce (ČŠI) z roku 2015 je kromě žáků-migrantů na školách v ČR dalších 20–30 % žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ). Aby se tyto děti a žáci dokázali začlenit do vzdělávacího procesu, potřebují odpovídající podporu spočívající především v **systematické výuce češtiny jako druhého jazyka**.

POČTY DĚTÍ A ŽÁKŮ-MIGRANTŮ VE VŠECH KRAJÍCH ČR A PODÍLY PODPOŘENÝCH DĚTÍ A ŽÁKŮ-MIGRANTŮ Z ROZVOJOVÉHO PROGRAMU MŠMT (§20 ŠZ)

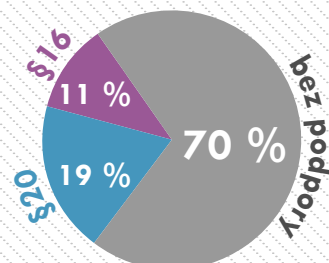
Graf níže uvádí počty dětí a žáků-migrantů podpořených z Rozvojového programu (RP) MŠMT v rámci systémové podpory dle §20 Školského zákona a jejich podíly z celkového počtu dětí a žáků-migrantů v roce 2019. Liberecký kraj se v celorepublikovém srovnání umístil na 3. místě, podporu zde z Rozvojového programu MŠMT získalo téměř 20 % dětí a žáků-migrantů.

Zdroj: MŠMT, 2019. Výsledky rozvojového programu Podpora vzdělávání cizinců na školách na rok 2019. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/49847/>

PODPORA ŽÁKŮ-MIGRANTŮ VE VZDĚLÁVÁNÍ V LIBERECKÉM KRAJI ZA ROK 2018/2019

Podle kvalifikovaného odhadu Sdružení pro integraci a migraci, o. p. s. **minimálně 70 % dětí a žáků-migrantů** v Libereckém kraji nedostalo systémovou jazykovou podporu.

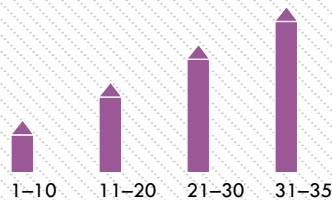

Zdroj: MŠMT, 2019. Statistické ročenky školství – výkonové ukazatele, rok 2018/2019. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

Z mapy níže lze odhadnout, že Rozvojového programu MŠMT využívají jen některé mateřské a základní školy. V roce 2019 jich bylo 25.

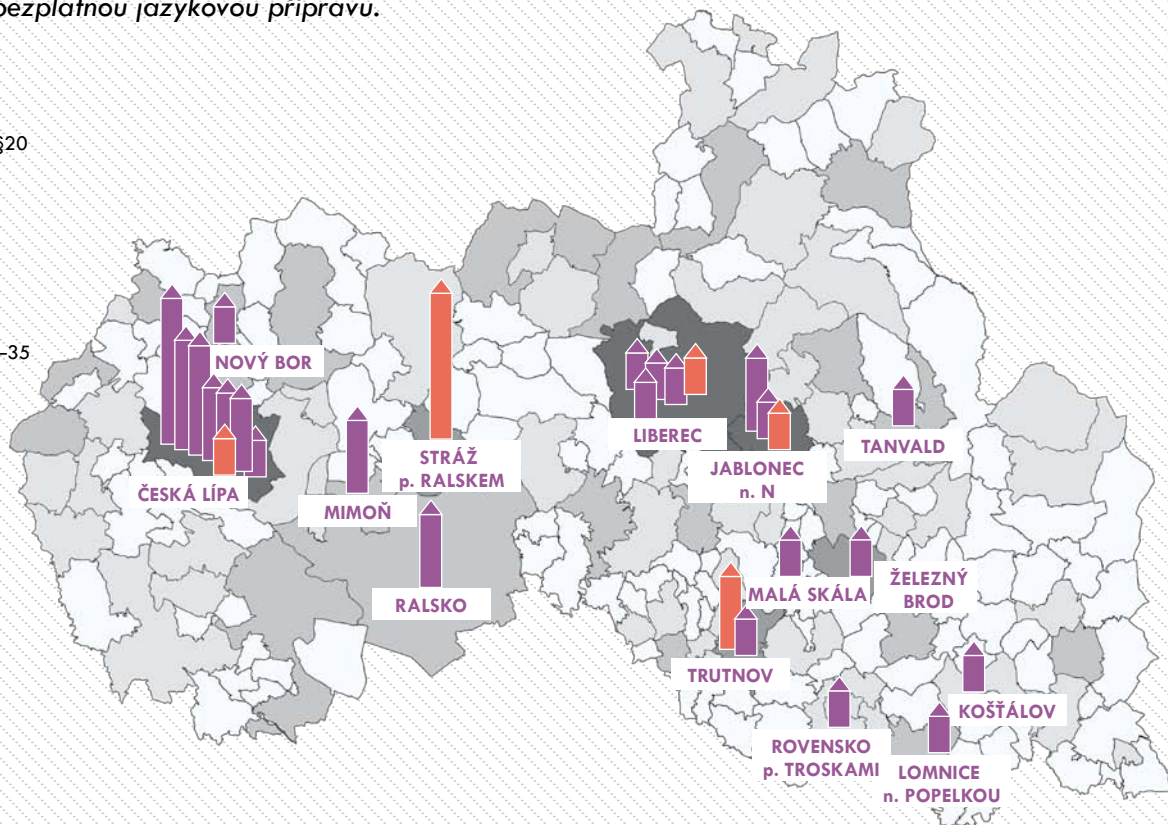
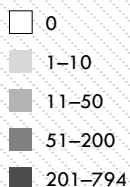
Děti a žáci-migranti v obcích, školy podpořené v roce 2019 Rozvojovým programem MŠMT dle §20 a školy nabízející bezplatnou jazykovou přípravu.

Počty dětí a žáků podpořených dle §20

školy nabízející bezplatnou jazykovou přípravu

Počty migrantů ve věku 0–14 let

Zdroje: ČSÚ, 2019. Cizinci podle státního občanství, věku a pohlaví. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cizinci-podle-statniho-obcanstvi-veku-a-pohlavi> MŠMT, 2019. Výsledky rozvojového programu Podpora vzdělávání cizinců na školách na rok 2019. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/49847/>

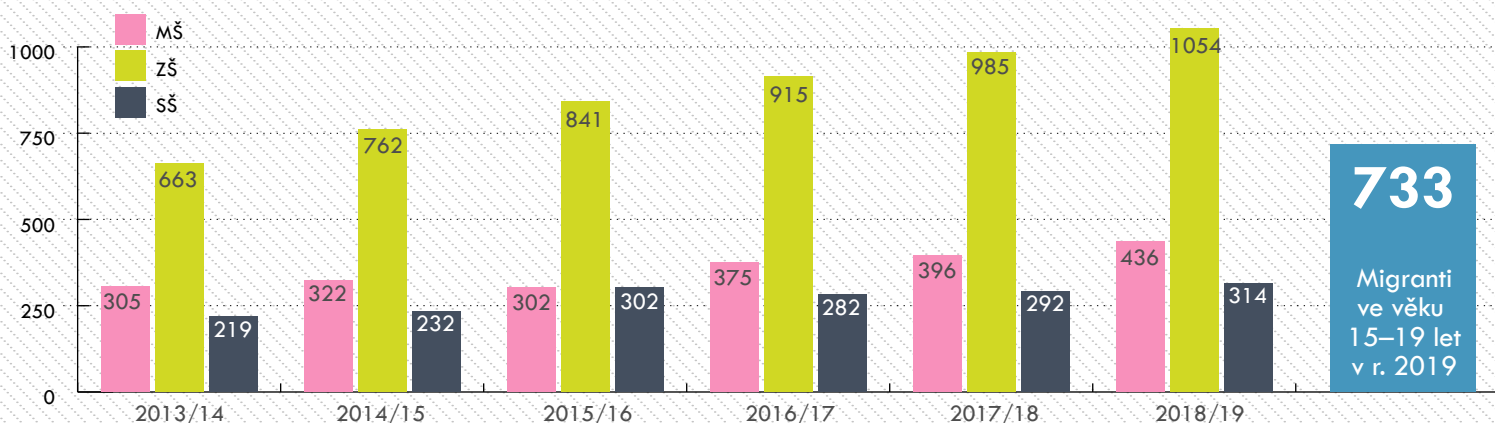
POČET ŽÁKŮ-MIGRANTŮ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH LIBERECKÉHO KRAJE

V Libereckém kraji, ale i v celé ČR, můžeme pozorovat výrazný rozdíl mezi počtem dlouhodobě pobývajících migrantů ve věku běžném pro studium na SŠ (15–19 let) a počtem migrantů skutečně studujících na SŠ.

V Libereckém kraji se jedná o **419 osob, tedy o 57 % migrantů ve věku 15–19 let**, které nejsou ve vzdělávacím systému. Tyto počty naznačují, že žáci s nižší úrovní češtiny často naráží v rámci školského systému na bariéry, kvůli kterým předčasně opouštějí střední školy, nebo se na ně vůbec nedostanou.

V Libereckém kraji žilo v roce 2019 **733 migrantů ve věku 15–19 let**. 57 % z nich nenavštěvuje SŠ.

Vývoj počtu migrantů ve vzdělávacím systému v Libereckém kraji v letech 2013–2019 ve srovnání s počtem mladých migrantů z r. 2019 ve věku 15–19 let s dlouhodobým pobytem.

ČSÚ, 2019. Cizinci podle státního občanství, věku a pohlaví. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cizinci-podle-statniho-obcanstvi-veku-a-pohlavi> MŠMT, 2019. Statistické ročenky školství – výkonové ukazatele mezi roky 2013 až 2019. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

PROČ STUDUJE TAK MÁLO MIGRANTŮ VE VĚKU 15–19 LET?

Bariérou pro žáky s OMJ jsou především jednotné přijímací zkoušky na SŠ. **Žáci přicházející přímo ze zahraničí mohou zažádat o prominutí přijímací zkoušky z českého jazyka**, která se nahrazuje pohovorem. Přesto skládají zkoušku z matematiky, kde je zadání v českém jazyce.

PODPORA ŽÁKŮ-MIGRANTŮ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Liberecký kraj se také potýká s předčasným ukončováním střední školy ze strany žáků, mezi které patří i migranti. Jedním z důvodů nedokončení střední školy může být nedostatečná jazyková podpora během studia.

14 %

Kvalifikované odhady organizace META, o. p. s.

žáků s OMJ na středních školách v ČR potřebuje podporu češtiny jako druhého jazyka. Podpora na SŠ je možná pouze podle § 16 Školského zákona.

50 žáků SŠ

Kvalifikovaný odhad organizace Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.

v Libereckém kraji potřebuje jazykovou podporu.

ÚSPĚŠNOST U MATURITNÍHO PÍSEMNÉHO TESTU Z ČJL

žáci-migranti s úlevou podle §20 odst. 4 ŠZ

72,51 %

ostatní maturanti

96,42 %

Další bariérou úspěšného dokončení studia představuje pro žáky-migranty státní maturitní zkouška z českého jazyka a literatury (ČJL), která je koncipovaná pro rodilé mluvčí.

Úspěšnost migrantů

při maturitní zkoušce z českého jazyka je celorepublikově o téměř 24 % horší ve srovnání s ostatními žáky.

PRAXE PŘI PODPOŘE MIGRANTŮ NA SŠ

Některé aktivní kraje realizují **bezplatné kurzy češtiny pro žáky s OMJ na středních školách** s cílem podpořit nově příchozí, stávající i připravující se žáky k maturitě z ČJL. Mezi tyto aktivní kraje patří například hlavní město Praha, které realizuje kurzy ve spolupráci s Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky. Podobný kurz pro středoškoláky s OMJ pořádá i Moravskoslezský kraj. Středočeský kraj zase plánuje realizovat kurzy češtiny jako druhého jazyka před nástupem žáků na střední školy i v průběhu studia.

Střední zdravotnická škola v Turnově

Škola se dlouhodobě věnuje začleňování žáků s OMJ. Žáci-migranti tvoří asi 8 % všech žáků. Mezi hlavní aktivity při práci s žáky s OMJ patří vzdělávání pedagogů, práce s individuálními vzdělávacími plány, kontakt s rodiči, spolupráce s pedagogickými poradnami, ale především aktivní zapojování žáků-migrantů do života školy. Žáci jsou hlavně z Ukrajiny, Moldavska, Slovenska, Filipín, Ruska, Indie a Mongolska.

Střední uměleckoprůmyslová škola Kamenický Šenov

Na této škole dlouhodobě integrují žáky z Kazachstánu. Při integraci žáků s OMJ a vytváření strategií a programů dlouhodobě spolupracují s organizací META o. p. s.

Liberecký kraj spravuje online školskou platformu **EDULK.CZ**, kde jsou veškeré důležité informace na jednom místě.

JAK PODPOŘIT ŽÁKY S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM V KRAJI?

